GAZİANTEP İSLAM BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ

DİJİTAL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE SORUMLU YAPAY ZEKA POLİTİKASI

1. Amaç

Bu politikanın amacı; Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi'nin (GİBTÜ) dijital altyapı ve hizmetlerinin çevresel ayak izini azaltmak ve yapay zeka (YZ) teknolojilerinin eğitim, araştırma ve idari süreçlerde etik, şeffaf, güvenli ve çevreye duyarlı biçimde kullanılmasını sağlamak üzere Üniversitenin benimsediği ilkeleri belirlemektir.

2. Kapsam

Bu politika; Üniversitenin tüm akademik ve idari birimlerini, tüm öğrenci ve personelini, Üniversite tarafından işletilen bilgi teknolojileri altyapısını ve Üniversite adına tedarik edilen, geliştirilen veya kullanılan tüm dijital hizmetler ile yapay zeka destekli araçları kapsar.

3. Dijital Sürdürülebilirlik İlkeleri

3.1 Enerji Verimli Bilişim Altyapısı

- Sunucu, ağ ekipmanı ve son kullanıcı cihazlarının planlanması, tedariki ve işletilmesinde enerji verimliliği öncelikli bir kriter olarak gözetilir.
- Fiziksel cihaz sayısını ve toplam enerji tüketimini azaltmak amacıyla sanallaştırma ve ortak altyapı kullanımı gibi konsolidasyon yöntemleri tercih edilir.

3.2 Kağıtsız Yönetim

- İdari yazışmalar ve belge süreçleri, mevzuatın izin verdiği azami ölçüde elektronik belge yönetim sistemleri üzerinden yürütülerek kağıt tüketimi en aza indirilir.
- Eğitim süreçlerinde ödev ve belgelerin dijital ortamda teslimi, değerlendirilmesi ve arşivlenmesi teşvik edilir.

3.3 Ekipman Yaşam Döngüsü ve E-Atık Yönetimi

- Bilişim ekipmanlarının kullanım ömrü; yenileme öncesinde bakım, kapasite artırımı ve birimler arası yeniden tahsis uygulamalarıyla uzatılır.
- Ömrünü tamamlayan elektronik ekipmanlar, ulusal e-atık mevzuatına uygun olarak lisanslı geri dönüşüm kuruluşlarına teslim edilir.

3.4 Sürdürülebilir Dijital Tedarik

- Bilişim donanımı ve dijital hizmet alımlarında enerji verimliliği sertifikaları, onarılabilirlik ve geri dönüştürülebilirlik dikkate alınır.

4. Sorumlu Yapay Zeka İlkeleri

4.1 Etik ve Hukuka Uygun Kullanım

- Yapay zeka araçları; başta 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK) olmak üzere ulusal mevzuata ve evrensel etik ilkelere uygun olarak kullanılır.
- Yapay zeka sistemleri; ayrımcı, yanıltıcı veya hak ihlaline yol açabilecek sonuçlar doğuracak biçimde kullanılamaz.

4.2 Şeffaflık ve Hesap Verebilirlik

- Kurumsal süreçlerde yapay zeka kullanıldığında bunun rolü açıkça tanımlanabilir olmalı ve kararların nihai sorumluluğu insan karar vericilerde kalmalıdır.

4.3 Veri Gizliliği ve Güvenliği

- Yapay zeka sistemleriyle paylaşılan kişisel ve kurumsal veriler gereklilik ilkesiyle sınırlı tutulur; hassas veriler uygun güvenceler olmaksızın harici yapay zeka hizmetlerine aktarılmaz.

4.4 Akademik Dürüstlük

- Eğitim, öğrenme ve araştırma süreçlerinde yapay zeka araçlarının kullanımı akademik dürüstlük ilkeleri çerçevesinde yürütülür; gerekli hallerde yapay zeka desteği şeffaf biçimde beyan edilir.

4.5 Yapay Zeka Okuryazarlığı ve Kapasite Geliştirme

- Öğrenci ve personelin yapay zeka okuryazarlığını geliştirmek; bilinçli, eleştirel ve üretken yapay zeka kullanımını yaygınlaştırmak amacıyla eğitim ve farkındalık faaliyetleri düzenlenir.

4.6 Çevreye Duyarlı Yapay Zeka Kullanımı

- Yapay zeka iş yüklerinin enerji ve kaynak tüketimi göz önünde bulundurulur; yapay zeka hizmetlerinin ölçülü ve ihtiyaca uygun kullanımı teşvik edilir.

5. Roller ve Sorumluluklar

- Rektörlük, bu politikanın kurumsal sahipliğini ve gerekli kaynakların tahsisini sağlar.
- Bilgi İşlem Daire Başkanlığı, bilişim altyapısı ve operasyonlarında dijital sürdürülebilirlik tedbirlerinin uygulanmasından sorumludur.
- Sürdürülebilirlik Koordinatörlüğü, bu politikanın Üniversitenin sürdürülebilirlik hedefleri ve derecelendirme süreçleriyle (UI GreenMetric, THE Impact Rankings) uyumunu izler.
- Tüm akademik ve idari birimler ile personel ve öğrenciler bu politikaya uygun hareket etmekle yükümlüdür.

6. İzleme ve Gözden Geçirme

Bu politikanın uygulanması Sürdürülebilirlik Koordinatörlüğü tarafından izlenir ve üst yönetime raporlanır. Politika en az iki yılda bir; önemli teknolojik, hukuki veya kurumsal değişikliklerin ortaya çıkması halinde ise daha erken gözden geçirilir ve Üniversite Senatosunun onayıyla güncellenir.

7. Yürürlük

Bu politika, Üniversite Senatosu tarafından onaylandığı tarihte yürürlüğe girer.